

De vierde nacht

Het is me opgevallen dat het geluk soms in me opbloeit.

Een paar jaar geleden raakte de wereld om me heen verwrongen. Mijn brein deed er alles aan om me te beschermen. Controleer of je deur op slot is voordat je naar bed gaat, laat het me weten. Niet een, twee, maar drie keer. Haal de deur van het slot om je ervan te verzekeren dat hij inderdaad op slot was. Doe hem dan opnieuw op slot.

Kijk naar buiten door het spionnetje. Verzeker je ervan dat het gasfornuis uit is. Is alles goed met de hond? Ademt hij wel? Het maakt niet uit dat je al bij hem hebt gekeken. Doe het nog maar een keer.

Vanbinnen maak ik me altijd zorgen. Mijn wereld is net een poppenhuis. Ik weet precies waar alles is en hoe alles werkt. Er is niks verrassends aan.

Daardoor vallen de uitzonderingen des te meer op. Geluk dat op de gekste momenten opkomt: klimop die zich om prikkeldraad heeft gewikkeld, bloemen die op een met gras bedekt ondiep graf bloeien.

Zoals nu, Gabriel die in onze gezamenlijke suite slaapt terwijl ik op ons eigen terras zit, onder de donkerblauwe hemel.

De zon gaat over een paar uur op. Het hotel, onze onwaarschijnlijke oase bestaande uit strakke lijnen en moderne architectuur, zal baden in het natuurlijke licht. De lucht zal bezwangerd zijn van de rijke geur van koffie, verschillende parfums en de zoete nevelsluier van zonnebrandcrème. Het zwembad zal als een luchtspiegeling goudachtig blauw glinsteren. Gasten zullen langzaam schuifelend naar de ontbijtzaal gaan.

Maar nu is het nog rustig en helemaal van mij. Dat heb je als je

slecht slaapt. Ik pak een sigaret uit het pakje in de zak van mijn hoodie en mijn aansteker. Maar die is leeg. Na even aarzelen gebruik ik de elektronische aansteker van het hotel die bedoeld is voor de gashaard.

De eerste teug. Een briesje speelt met de zoom van mijn korte broek, waardoor de kant met de drie witte strepen opwaait.

Ik ben niet alleen.

De gedachte schiet als een rode flits door me heen.

Twee stemmen verscheuren de rust van de nacht.

Ik ken die stemmen. Ik heb ze in de afgelopen vier dagen af en toe gehoord. Zacht gemurmel bij het bubbelbad, korte zinnen tijdens het eten.

Een jonge vrouw met haar oude echtgenoot.

Ik herkende ze meteen al de eerste dag bij het zwembad, door een fragment uit een tv-documentaire die ik verleden jaar heb gezien. Bijna alles wat ik over de wereld weet, heb ik van tv.

‘Kijk,’ zei ik tegen Gabriel, terwijl ik hem met mijn elleboog aanstootte. ‘Dat is William Brenner.’

Toen hij niet reageerde, vertelde ik wie hij was: ‘Een belangrijke roddeljournalist. Heel rijk. En dat is volgens mij zijn... derde vrouw?’

Een apart stel. Sabrina Brenner, die nog geen dertig is, maar al volgespoten met fillers. Haar lange glanzende haar platinablond geverfd. Ze is frêle en elfachtig en er hangt een dikke wolk zoete parfum om haar heen. Die doet denken aan een kermis, waar het altijd heerlijk naar suiker en vanille ruikt.

Achter haar aan sjokt haar vormloze man. William Brenner straalt het zelfvertrouwen van een pestkop uit, van zijn glimmende kalende hoofd tot zijn keurig gepoetste schoenen. Hij heeft ook de bijpassende glimlach, de listige grijns van een man die altijd wel vrouwen om zich heen heeft. Hij weet dat hij niet knap is, maar wel charmant, en hij beseft dat hij met charme kan krijgen wat hij wil.

De documentaire ging over de riooljournalistiek uit de eerste jaren van de eenentwintigste eeuw en in het bijzonder hoe die mensen te gronde heeft gericht. ‘Mensen houden van sappige verhalen,’ had William Brenner gezegd, zijn grote lijf gezeten in een chique

leunstoel in zijn woning in de New Yorkse Upper East Side. 'En dat krijgen ze dan ook van ons.'

Maar wat zegt hij nu?

De sigaret sist zachtjes als ik hem met mijn sandaal uitmaak. Tabak bestaat niet in het Ara-hotel en asbakken evenmin. Binnen in de badkamer hou ik de peuk onder de kraan. Ik doe er wc-papier omheen en stop hem in de pedaalemmer.

Gabriel ligt in elkaar gedoken nog steeds te slapen. Net als toen we nog kind waren, opgerold als een foetus, en met zijn armen en benen verstrengeld. Een lichamelijk schild om zich te beschermen tegen de wereld.

Ik pak mijn sleutelkaart en loop zachtjes de deur uit.

De stemmen leiden me naar de rand van het terrein, naar het laatste stukje zandsteen voordat het in de woestijn overgaat.

Daar zijn ze, de Brenners.

Sabrina loopt een paar passen voor haar man uit. Ze heeft nog steeds de kleding aan waarin ze heeft gegeten, wit satijn, hoge hakken. Ze geeft bijna licht in het schijnsel van de maan, een oplichtende vis die rondflitst onder in een aquarium. De plooiën in haar gladde jurk golven als een stel vinnen.

William waggelt achter haar aan. Ook hij draagt dezelfde kleding nog, een wit overhemd en een pak waarvan de stof iets te dik is voor de woestijn.

Ik sta ongeveer zes meter bij hen vandaan. Ik duik ineen om niet op te vallen.

'Het spijt me,' zegt Sabrina, op de toon van een vrouw die al heel lang, en totaal nutteloos, spijt heeft.

Heeft iemand anders het ook gezien?

Dat Sabrina buiten bereik van haar man blijft. Dat ze hem met haar blik volgt als hij opstaat. Dat ze alles wat hij doet in de gaten houdt, vast op dezelfde manier waarop ze zijn buien registreert.

'O,' gromt William. 'Nu spijt het je opeens?'

Hij wil zijn vrouw bij de arm pakken, maar grijpt mis en struikelt.

'Hou op met liegen.'

Sabrina tilt haar handen verontschuldigend op.

‘Het spijt me,’ zegt ze weer. ‘Ik lieg niet. Laten we nu maar gewoon teruggaan...’

William pakt haar jonge polsen beet. Ik voel een pijscheut door mijn rechterkant gaan: iemand die jaren geleden aan mijn schouder trok en mijn arm die daarna slap neerhing.

William zegt met dubbele tong: ‘Stomme hoer dat je d’r bent.’

Ik hou mijn adem onwillekeurig in.

Rot op. Laat haar verdomme met rust.

Sabrina draait zich bliksemsnel naar haar man om.

‘Ik ben niet stom,’ zegt ze.

Er is nu niks spijtigs meer in haar stem te bespeuren. Deze Sabrina is sterk, eigenzinnig en woedend.

William kijkt haar aan.

‘Wat zeg je daar?’

‘Ik zei dat ik niet stom...’

Sabrina wil langs haar man lopen, maar dan gaat haar blik omhoog.

Ze ziet mij staan.

Volgens mij verstrakken haar schouders.

Ze moet hebben gedacht dat ze alleen waren. Alle andere gasten liggen lekker in hun suite te slapen achter een dikke stenen muur en driedubbel glas.

Op het terrein heeft het Ara discrete, bijna geluidsdichte onderkomens gecreëerd voor de gasten. Onze verblijven zijn vrijstaand en hebben een eigen looppad. De tafels in de eetzaal staan ver uit elkaar, zodat van de gesprekken niet meer dan een zacht gemurmur te horen is. Dat heeft het hotel ons laten geloven: dat we er verzekerd van kunnen zijn dat we niets met de andere gasten te maken hoeven hebben, dat we tegen de rest beschermd zijn.

Sabrina denkt even na. Dan schudt ze bijna onmerkbaar haar hoofd.

Niet doen.

Ik begrijp het. Toen ik nog jong was, werden onze moeders kwaad als we om hulp riepen. Dan vroegen ze met luide, verontwaardigde stem waar we verdomme mee bezig dachten te zijn. Als ze ons wil-

den slaan, dan deden ze dat nog harder. Ze zorgden er wel voor dat we elke keer dat we hulp inriepen, dat enorm betreurden.

William volgt de blik van zijn vrouw.

Verdorie.

Ik duik achter een grote plantenbak. Er staan er heel wat rondom het hotel. Ze zijn ovaal van vorm, ongeveer zo groot als een klein bad en in elke bak staat één enkele boom. Onder een laagje decoratieve stenen zit aarde. 'Veel bomen in de woestijn weten tussen barsten in de steen door te groeien,' had Catalina, de manager van het hotel, ons tijdens de rondleiding op de eerste dag verteld. Haar steile donkere paardenstaart glom in het zonlicht. 'Onze architect heeft zijn inspiratie uit die bomen gehaald.'

Maar dit zijn niet gewoon maar stenen. Niets in dit hotel is gewoon. 'Het zijn brokken wit marmer uit Italië,' had Catalina uitgelegd. 'In deze omgeving komen ze nergens anders voor.'

Ik buk zo diep mogelijk achter de plantenbak en de dure stenen. Mijn hart bonkt me in de keel.

'Waar kijk je naar?' vraagt William gebiedend.

Hij klinkt dichterbij, of lijkt dat maar zo?

'Niks, ik kijk nergens naar.'

Ik sluip gebukt achter een nabije muur.

Heel laf.

Nee.

Sabrina wil niet dat ik me ermee bemoei.

'Laat me met rust,' zegt ze tegen haar man.

'En wat ga jij dan doen, als ik je met rust laat?'

Ik hoor haar niet goed, want ik zet net een paar stappen naar onze suite toe. Een paar woorden zijn onverstaanbaar, en dan: 'Ik zou opbloeien.'

Ze zegt het duidelijk en vol overtuiging. Het is de toon van een vrouw die weet dat ze tot heel wat in staat is en er genoeg van heeft om dat te onderdrukken.

Ik ga morgen met haar praten.

Ik zal natuurlijk niks over haar man zeggen, ik ben niet gek. Maar

ik ga wel doen wat ik al vier dagen heb weten te vermijden: mezelf voorstellen en vragen hoe ze het hier heeft. Iets zeggen over het weer.

Zo zal ze weten dat ik er voor haar ben, dat ik een vriendin voor haar kan zijn, als ze dat wil.

Morgen, over een paar uur.

Overdag gaat alles altijd vlotter. Overdag zijn we allemaal wat dapperder.

De vierde nacht

Tien jaar geleden kwam een projectontwikkelaar een kijkje nemen bij dit vlakke stuk van de Escalantewoestijn en hij dacht meteen: hier ga ik een hotel bouwen. Dat werd het Ara. Onzichtbaar vanaf de snelweg en alleen bereikbaar via een zandweggetje. Er is een fitnessruimte, een wellnessruimte en een boetiek. En uiteraard het zwembad. Via een loungehoek voor de ingang kom je in de lobby terecht. Daarnaast bevindt zich de eetzaal. De strakke lijnen van het hotel gaan naadloos over in het woestijnlandschap. Er staan geen schuttingen of hekken omheen.

Ik plens wat koud water in mijn gezicht. De maan schijnt in onze badkamer en laat het ivoorkleurige bad oplichten onder het gebogen raam. Als ik terugkom in de kamer is het daar rustig.

Te rustig.

Ik tuur naar de twee queensize bedden. Dat van mij staat rechts en de luxueuze lakens van Italiaans katoen zijn opengeslagen. Aan Gabriels kant ligt het beddengoed slordig op een hoop waar hij zou moeten liggen, en op het kussen is de afdruk van zijn hoofd nog zichtbaar. De deken van alpacawol die hij van de bank heeft gehaald, ligt op de grond.

‘Gabriel?’

Ik doe de plafondlamp aan.

Hij is er niet.

Ik pak mijn telefoon van het nachtkastje, ga naar ons recentste appje (dat is van gistermiddag, toen Gabriel me vanuit de zwembadbar appte om te vragen of ik zin had in een smoothie) en druk op ‘bellen’.

Een gezoem verbreekt de stilte. Ik zie dat Gabriels telefoon op zijn eigen nachtkastje ligt te trillen.

Shit.

Waar is hij? Rond dit tijdstip kun je in het Ara alleen maar slapen. Het dichtstbijzijnde stadje is een halfuur rijden. En ook al had Gabriel een reden om daar midden in de nacht naartoe te gaan, dan was het hem toch niet geworden, want we hebben geen auto. We zijn van het vliegveld opgehaald door een glimmend busje van het hotel, een capsule met airconditioning, van waaruit we de woestijn zagen opdoemen als een andere planeet.

‘Gabriel?’

Ik kijk op de patio. Daar is hij niet. Hij moet zijn weggegaan toen ik nog buiten was.

Rustig blijven. Je bent nu heel anders dan vijftien jaar geleden. Toen was je een meisje met haar hele leven nog voor zich, een meisje dat alles nog moest ontdekken. Deel uitmakend van een wereld waarin ze alleen veilig kon zijn als er een man bij haar was.

De deurknop rammelt.

Ik hoor iets schuiven, een sleutelkaart aan de andere kant van de deur stelt het mechanisme in werking om het slot te openen.

Gabriel schrikt als hij me ziet.

‘O, daar ben je,’ zegt hij.

‘Ik... Hè?’

‘Waar was je nou?’

Zonder op mijn antwoord te wachten doet Gabriel de deur dicht. Hij knijpt zijn ogen samen tegen het lamplicht.

‘Mag die uit?’

Ik zeg dat hij dat gerust mag doen.

Zelfs in de schaduw kan ik zijn silhouet ontwaren. Hier zijn blote armen, daar de witte letters op zijn T-shirt: TIBERIUS & DOMITIAN & NERO & CALIGULA. (Vier Romeinse keizers, vier verschillende vormen van krankzinnigheid. Ik kwam daarachter toen ik die namen drie Kerstmissen geleden uitzocht en Gabriel het T-shirt opstuurde. De eerste was een tiran, de tweede paranoïde, de derde verbrandde

mensen levend en de vierde eiste vereerd te worden als een god.)

‘Ik was net naar jóú op zoek,’ zeg ik.

Gabriel loopt de badkamer in. Ik hoor water stromen, zeep die over huid wordt gewreven.

‘Tja, wat zal ik ervan zeggen,’ zegt hij door de deur. ‘Toen ik wakker werd was je er niet.’

Hij komt de kamer weer binnen en veegt zijn handen af aan zijn joggingbroek. De maan schijnt even naar binnen, maar dan gaat de badkamerdeur weer dicht en staan we in het donker.

‘Waar ging je naartoe?’ vraagt hij.

‘Ik was... buiten, een sigaret aan het roken.’

Ik kan zijn gezicht niet goed zien, maar ik geloof dat hij zijn hoofd schudt.

‘Als we door jou eerder het hotel uit worden gezet, dan mag jij de rekening betalen.’

Hij zegt het luchthartig, plagerig. Ik probeer er een lach uit te persen, maar het is meer een kuchje.

De lakens en dekens bollen op en Gabriel gaat in bed liggen. Ik hoef hem niet te zien om te weten dat zijn benen gebogen zijn. Dat is de ellende als je lang bent, hij moet zich altijd dubbelvouwen, bukken om door deuren en de trein te lopen.

‘Ga je nog slapen?’ vraagt hij. ‘Of...?’

‘Ik heb iets gezien,’ fluister ik.

‘Wat?’ vraagt hij. ‘Wat heb je gezien?’

Mijn keel zit ineens dichtgeschroefd. Ik wil het met Gabriel niet hebben over Sabrina en William Brenner, over echtgenoten en wat ze hun vrouw aandoen.

Daardoor heb ik hem bijna negen jaar niet gezien.

Nu zijn we bezig weer naar elkaar toe te groeien. Maar in de vier dagen dat we intussen in het Ara verblijven is hij al een paar keer weggeglipt. ’s Middags, toen we bij het zwembad zaten, ging hij terug naar onze suite. En tijdens het eten terwijl we zaten te kletsen, staarde hij opeens in de verte en hoorde hij niks meer.

Gisteren ging hij niet mee op de ochtendwandeling, omdat hij mi-

graine had. Dat geloof ik ook wel, want Gabriel heeft al migraine-aanvallen vanaf dat we vijftien waren. Ik herinner me echter ook dat hij me jaren geleden heeft verteld dat hij de juiste aanpak had gevonden: 'Ik krijg nu alleen maar migraine als mijn lichaam dat wil.'

Wat inhoudt dat de aanvallen niet meer zomaar toeslaan. Hij kreeg ze als hij te hard werkte of als hij depressief was. Zijn lichaam dwong hem daardoor om te rusten of liet hem ergens onderuit komen als hij daar geen zin in had.

Zoals de wandeling van gisterochtend.

We zijn hier om te praten. Maar we hebben het nog niet besproken, de documentaire, de reden waarom we hier zijn. Ik wilde er een paar keer over beginnen, maar Gabriel wist dat steeds weer te vermijden. Hij moest dringend bellen of hij moest iets aan de balie-medewerkster vragen.

Er bevinden zich lagen tussen ons in. Onuitgesproken zaken, niet-gegeven omhelzingen.

Maar ik doe mijn best.

'Onze burens,' zeg ik, 'de Brenners. Die oude vent en zijn vrouw.'

'Wat is daarmee?'

Gabriel vraagt het vriendelijk en geduldig.

'Ze hadden ruzie,' zeg ik. 'Behoorlijk ook.'

'Dat kan gebeuren.'

Ik schud mijn hoofd, ook al kan hij dat niet zien. 'Dit was anders. Het was erg. Het deed me denken aan...'

Mijn stem sterft weg. Er zijn bepaalde dingen waar ik niet over kan praten. Ook niet met mijn broer en zelfs niet in het donker.

'Kom eens hier,' zegt hij.

Ik zie voor mijn geestesoog een beeld uit onze jeugd: ik boven in het stapelbed en Gabriel onderin. In die tijd was ik het dapperst. Ik laat me van het bed zakken en loop om me heen tastend naar hem toe. Oké, ik zit. Het houten hoofdeinde drukt in mijn schouders.

'Er is niks aan de hand,' zegt hij.

'Sabrina Brenner,' zeg ik. 'Er is iets mis met haar echtgenoot.'

'Er is iets mis met de meeste echtgenoten.'

Voordat ik kan vragen wat hij daarmee bedoelt, voordat ik kan zeggen dat ik het meen, draait mijn broer zich onder de deken op zijn zij.

‘Wij zijn oké,’ zegt hij, luid gapend. ‘Alles komt goed.’

En hij valt in slaap.

Ik blijf op zijn bed zitten. Normaal gesproken zou ik ook in slaap vallen, met de regelmatige ademhaling van Gabriel als wiegeliedje op de achtergrond.

Maar deze keer niet.

Ik zit daar met mijn ogen open, op wacht.

Dat is niks nieuws voor mij.

3 HET ENIGE STADJE DAT WE KENDEN, HUDSON VALLEY

Vijfentwintig jaar geleden

In den beginne was daar Émile.

Émile wist alles. Zijn hoofd zat vol ideeën, verhalen en muziek. Hij bouwde een hele wereld voor ons met zijn gedachten als bouwstenen.

In Émiles wereld was je wel jarig, maar werd het niet gevierd. Er was geen taart en je werd niet toegezongen. We waren ons bewust van het feit dat er weer een jaar verstreken was, maar daar bleef het bij.

Op de dag dat ik acht werd kwam Edwina, een lang meisje van twaalf, dat ons sinds kort les in houtbewerking gaf, naar me toe.

Ik was buiten en tekende met een stokje het getal acht in de aarde. Het was tegen lunchtijd, ik kon bijna naar de kantine toe. Maar Edwina was wat anders van plan.

‘Kom,’ zei ze.

Ik liep achter haar aan. Ze liep voor me uit het oude schoolplein over, langs de gemeenschappelijke douches, de kantine, de slaapzalen en de weer in gebruik zijnde kapel.

Ik kreeg een knoop in mijn maag. ‘Waar gaan we...’

‘Sst.’

‘Maar...’

Edwina draaide zich razendsnel op haar hakken om. ‘Hou je mond.’

Ze leidde me tot mijn schrik helemaal naar Émiles huis.

Hier mocht je niet komen, het was het enige stuk land op het hele terrein dat perfect werd onderhouden. Ik was nog nooit in Émiles kantoor geweest. Het enige wat we wisten was dat dat op de begane grond zat. Hij woonde boven, waar we evenmin mochten komen. Hij

woonde er in zijn eentje en werkte er ook voornamelijk in zijn eentje.

Edwina's rok zwierde door de kleine hal. Ze duwde me met haar elleboog naar een gesloten houten deur.

'Hier blijven.'

Ze klopte aan en voordat ik haar kon vragen wat er ging gebeuren, was ze al weg.

Ik vermande mezelf. Als je je misdroeg, dan werd je daarvoor gestraft. We waren bang geworden van handen die grepen, voeten die schopten. En er werd geroddeld over uithongeren, uitdrogen. Over een geheime donkere plek waar ongehoorzame kinderen naartoe werden gestuurd.

Achter de deur zei Émile: 'Kom binnen.'

Hij zei het heel rustig, alsof hij me had verwacht.

Ik duwde de deur open.

Voor een kind leek Émiles kantoor enorm groot. Er stond een bureau. In een boekenkast, zo hoog als drie kinderen die op elkaars schouders staan, stonden zijn boeken. Op een tafeltje stond een wereldbol.

En midden in die kamer zat Émile. Zijn grijsblauwe ogen glinsterden door de glazen van zijn leesbril. Hij gebaarde naar een van de twee stoelen die voor het bureau stonden.

'Ga zitten.'

Ik ging zitten.

'Weet je waarom je hier bent?'

Ik schudde mijn hoofd.

'Ik ga je een vraag stellen,' zei hij, 'en ik wil dat je daar zo eerlijk mogelijk antwoord op geeft.'

Émile had het vaak over eerlijk zijn. Hij vond het belangrijk dat je jezelf kende, dat je niet loog over wie je was.

'Het is een test,' zei hij. 'En iedereen hier heeft die gedaan. Door jouw antwoord leer ik je beter kennen als mens.'

Émile stond op. Hij kwam op mij stokoud over. Het was jaren later een grote schok voor me toen ik in de krant las hoe oud hij echt was. Tijdens de test was hij achter in de dertig en toen de wereld verging was hij eind veertig.

De vraag was beledigend eenvoudig. Pas veel later besepte ik dat hij die van de modernste omgeving die je je maar kon voorstellen had gejat.

Achteraf werd duidelijk dat hij hem in een vliegtuig had gehoord.

Dat wisten we toen niet. Wij vlogen niet. Émile wel. Niet vaak, maar hij moest soms wel. Hij was een vooraanstaand man. Hij had afspraken met belangrijke mensen die wisten wat er in de wereld gebeurde.

(Dat zei hij tenminste. Toen alles uitkwam, hoorden we dat Émile bij zijn familie op bezoek ging. Niet in zijn geboorteland Frankrijk – vanwege heel wat redenen mocht Émile geen internationale grenzen over – maar in Florida, waar een oom en een paar neven en nichten van hem woonden. Ongelooflijk genoeg had hij wel een keer de minister-president van Canada ontmoet, helemaal boven in de staat New York. Er stond een ingelijste foto op zijn bureau van hen tweeën terwijl ze elkaar de hand schudden. Die stond later in alle kranten.)

‘Kip of vis?’

Voor een kind in Émiles wereld sloeg dat nergens op. We aten geen dieren, die waren giftig, volgens Émile. Hij leefde van planten, bonen en peulvruchten. De moeders kookten samen in groepjes. Stoofpotten waren het gemakkelijkst, alles in één grote pan en roeren met één pollepel. ’s Ochtends kregen we havergrutten, die pijn deden aan ons gehemelte.

Émile begreep dat er behoefte was aan beelden ter verduidelijking. Hij zette een klein televisietje aan, dat tegen de achtermuur stond, en stopte er een VHS-band in.

‘Kip,’ zei hij.

Er waren beelden op het scherm te zien. Grote brokken wit vlees, bedropen met bruine jus. Een bord met wat donkerder vlees. Een gezin dat hand in hand om de tafel zat. Kleinere stukjes, met broodkruimels bedekt en in hete olie gebakken totdat ze gaar en – Émile zette het geluid wat harder – knapperig waren.

Er waren flarden van een gesprek te horen en flarden muziek die willekeurig begonnen en weer ophielden. De video was waarschijn-

lijk samengesteld uit tv-reclames en films. Dat beseftte ik toen niet. Ik wist alleen dat ik trek had.

Ik stond daar te watertanden.

‘Of vis?’

Nog meer heerlijk – gebakken met een goudgele korst, gegrild op warme stenen en geserveerd met tomaten. Zachtroze plakjes die onder een opgeheven vork uitwaaierden. Stukken wit vlees in een flinterdun deegje, samen met patatjes in een papieren zak. Er bestond een hele wereld daar buiten, vol schatten, vol smaken.

Kip of vis?

Dat was de belangrijkste vraag in mijn jonge leventje en ik wist niet wat het antwoord moest zijn.

Émile verwijderde slechte mensen. Ze werden uit ons leven geplukt en verdwenen voor altijd. We wisten niet wat er met hen gebeurde. In het zwarte gat van onwetendheid bestond elke denkbare nachtmerrie.

Émile tikte met zijn voet.

Ik moest iets zeggen, wat dan ook.

‘Kip?’

Émiles ogen werden fel. Hij haalde diep adem.

Toen hij weer uitademde leek dat meer op een zucht.

Émile haalde de band uit de videospeler en stopte er een andere in.

‘Dit,’ zei hij, ‘zijn de gevolgen van jouw keuze.’

Ook de nieuwe band sloeg nergens op. Kippen op een lopende band sloegen nergens op. Zoiets zou in de natuur niet voorkomen. Handen, gestoken in plastic handschoenen, kwamen in beeld en pakte de kippen beet alsof het gekookte tomaten waren die in een saus moesten worden leeggeknepen. Afschuwelijk om te zien: kippen die in een machine werden gestopt, tussen de kaken ervan terecht kwamen. Zachte leventjes die in een bloedbad eindigden.

Wij hadden ook kippen in onze leefgemeenschap. We aten ze niet, alleen de eieren. Die haalden we zo respectvol mogelijk weg. We pakte ze voorzichtig op, zodat ze niet zouden breken, en waren dankbaar voor het geschenk.

Mijn hart ging tekeer. De geslachte kippen waren een gruwel voor

Émile. Iemand die met zulk kwaad was verbonden, was niet welkom in zijn wereld.

Émile zette de tv uit. De stilte duurde zeker een volle minuut.

‘Wat vind jij dat ik nu moet doen?’ zei hij uiteindelijk.

Weer een onmogelijke vraag. Alleen Émile wist wat er gedaan moest worden.

‘Het spijt me.’

Émile zakte onderuit op zijn stoel en sloeg zijn armen over elkaar.

‘Dus je hebt spijt. Weet je hoe je dat kunt tonen?’

Ik kon niks zeggen. Ik keek hoopvol zijn richting op. Mijn hart stond voor hem open, mocht hij dat willen.

‘Vergeet dit nooit. Wat je doet heeft altijd gevolgen. Er zit een bepaalde kracht in je en je weet niet hoe je die moet gebruiken.’

Ik knikte.

Émile boog zich over het bureau heen.

‘Daarom moet je luisteren. Om te leren. Denk eraan dat je nog niks weet. Je hebt leiding nodig. Als je luistert, is er nog een kans voor je.’

Ik knikte weer en wrong mijn handen tot ze gevouwen waren. Maar nee. Émile wilde niet aanbeden worden. Niemand mocht hem een goeroe of een wijze noemen.

Hij wapperde met zijn hand. ‘Ga maar.’

De deur van zijn kantoor ging bijna geluidloos achter me dicht.

Wat ik niet wist en wat ik pas veel later ontdekte, was dat er ook een video voor de visoptie was. Daar waren beelden op te zien van grote netten met honderden kronkelende zeewezens met uitpuilende ogen, terwijl hun maag uit hun bek omhoogkwam als ze veel te snel naar boven werden gehaald en ze door het drukverschil de kans niet hadden om te overleven. Grotere vissen met haken in hun bek. Majestueuze roofvissen die door de mensheid nietsontziend werden vernietigd.

De vraag was kip of vis. Het enige juiste antwoord was geen van beide.

Waarom had niemand mij daarvoor gewaarschuwd?

Volgens Émile moest iedereen die test doen, maar toch sprak nie-

mand erover. Ik had er nooit iets over gehoord, helemaal niks.

Dat was niet zo gek.

Want iedereen die de test deed zakte ervoor. En dus hielden we onze mond. Wij allemaal.

Émile hoefde ons niet te vragen om het stil te houden. Hij hoefde ons niet te herinneren aan onze loyaliteit.

Door de schaamte hielden we vanzelf onze mond.

Ik had in elk geval niet de behoefte om over deze ervaring te praten.

Toen alles bekend werd, stelden mensen me steeds dezelfde vraag. Hoe kon het dat zoveel mensen in hem geloofden?

Ze begrepen het niet. Voor de kinderen begon het op ons achtste. De les van de test drukte op onze schouders als een zware keten. Er woedden orkanen binnen in ons, ons lichaam werd vanbinnen opgevreten. Zonder Émile om ons te onderwijzen, om ons te beschermen tegen onszelf, zouden we alles vernietigen. Ons zwarte hart zou het einde van de wereld betekenen.

4 ESCALANTE, UTAH

De vijfde dag

Toen Gabriel naar Seattle verhuisde – na de vermissing, het lijk en de politieondervragingen – hadden we veel contact. We mailden elkaar om de dag en ik ging drie keer per jaar bij hem op bezoek. Soms spraken we ergens af, zoals in Yosemite, Portland en zelfs een keer in Vancouver. Maar na verloop van tijd werden de mails korter en oppervlakkiger. Al snel schreven we nog maar één keer per maand. We gingen niet meer bij elkaar op bezoek. Eerst zagen we elkaar twee keer per jaar, toen alleen nog met Kerstmis en uiteindelijk – hoe kon dat toch gebeuren? – bijna helemaal niet meer.

Maar toen kwam de documentaire. De producenten wilden iets maken vanwege het feit dat Annie tien jaar eerder was overleden. Ik stuurde een maand geleden hun bericht door naar Gabriel.

Van: fridanilsen126@gmail.com

Aan: millerg61290@gmail.com

Heb je deze ook ontvangen?

Van: millerg61290@gmail.com

Aan: fridanilsen126@gmail.com

Ja.

Ik verwachtte al een sarcastische opmerking of in elk geval iets over dat hij de mail had verwijderd. Maar toen:

Van: millerg61290@gmail.com
Aan: fridanilsen126@gmail.com
Ik denk dat ik het ga doen.

Van: fridanilsen126@gmail.com
Aan: millerg61290@gmail.com
Meen je dat nou??

We deden nooit mee aan documentaires. Maar blijkbaar was Gabriel er nu aan toe.

Van: millerg61290@gmail.com
Aan: fridanilsen126@gmail.com
Het is al bijna negen jaar geleden. Iedereen heeft zijn verhaal verteld behalve ik.

Van: millerg61290@gmail.com
Aan: fridanilsen126@gmail.com
Ik ben er geloof ik wel klaar voor.

Van: millerg61290@gmail.com
Aan: fridanilsen126@gmail.com
Ik wil bepaalde dingen kwijt.

Van: fridanilsen126@gmail.com
Aan: millerg61290@gmail.com
Als jij het gaat doen, doe ik het ook.

Zo ging dat altijd bij ons: als de een iets deed, dan deed de ander het ook. Maar we hadden elkaar al vijf jaar niet gezien.

Van: fridanilsen126@gmail.com

Aan: millerg61290@gmail.com

Ik wil je graag zien. Voor de opnames. Het zou fijn zijn om even te kunnen praten zonder dat er camera's bij zijn.

Het viel niet mee om dat te schrijven: ik wil je graag zien. Gabriel was degene die was verhuisd. Hij was degene die ophield met schrijven. Maar ik wilde een poging wagen.

Ik was stomverbaasd dat hij aan de documentaire mee wilde werken. Gabriel was zo'n drieduizend kilometer verderop gaan wonen om anoniem te zijn. Maar zelfs zo ver weg viel dat nog niet mee. En nu zou hij er klaar voor zijn om in de openbaarheid te treden?

En dat niet alleen, hij wilde ook nog eens bepaalde dingen kwijt.

Wat voor dingen dan wel?

Ik moest met hem praten, onder vier ogen en vrijuit. Niet over de telefoon of per mail. Er mocht geen bewijs van zijn.

Gabriel ging daarmee akkoord. Hij stapte op het vliegtuig in Seattle en ik in New York. We hadden afgesproken op een regionaal vliegveld. Hij was er opeens. Het ene moment had ik hem al vijf jaar niet gezien en het volgende moment stond hij voor me: lang, met zijn verschillend gekleurde ogen, het ene bruin en het andere blauw. Hij greep mijn handen stevig beet.

Er was zeker wel het een en ander aan hem veranderd. Het was per slot van rekening vijf jaar geleden. Zijn haar was een tikje donkerder blond. Er zaten wat meer rimpels in zijn voorhoofd. En hij had een tatoeage, zijn geboortejaar – en het mijne natuurlijk – weergegeven in kleine Romeinse cijfers aan de binnenkant van zijn linkerpols.

Dat heb je met het verstrijken van de tijd. Mensen worden ineens bijna vreemden.

Onze verduisterende gordijnen worden geaccentueerd door het zonlicht dat eromheen schijnt. De bergen zullen warm amber kleuren. Diertjes zullen terugschieten naar hun schuilplaats. Catalina had ons de eerste dag gewaarschuwd: 's Avonds kun je coyotes zien.' We

zitten in de woestijn, daar is het als het donker is een heel andere wereld dan overdag.

Heel even kan ik mezelf laten geloven in vandaag.

Vandaag zal ik met Sabrina Brenner gaan praten.

Vandaag zal een vriendelijke toenadering onmogelijke resultaten teweegebrengen.

Ik voel het voordat ik het hoor.

Een trilling in de grond, overal om ons heen. Nog even en dan zullen de vogels van de tak vallen, zullen hotelgasten alert en met bonkend hart uit hun bed stappen.

Dat d'ing.

Dat geluid.

De schreeuw, koortsachtig en hoog, die als een hamer de heilige stilte van de woestijn kapotslaat.